

BANK SPÓŁDZIELCZY

w Nałęczowie

Grupa BPS

SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W NAŁĘCZOWIE

I. CELE SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 1

Cele systemu kontroli wewnętrznej

W Banku Spółdzielczym w Nałęczowie funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 Prawa bankowego, jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem;
- 4) zgodności działania z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

§ 2

Zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku Spółdzielczym w Nałęczowie oparty jest o rozwiązania wynikające z:

- 1) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe;
- 2) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających;
- 3) rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach;
- 4) Rekomendacji H KNF dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach;
- 5) innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej.

II. NADZÓR ORGANÓW BANKU NAD SYSTEMEM KONTROLI

§ 3

Zarząd Banku

1. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych, i stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.

2. Zarząd Banku zapewnia niezależność komórce ds. zgodności oraz zapewnia środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracowników w tej komórce organizacyjnej.

3. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z Komórką ds. zgodności.

4. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.

5. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:

1) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;

2) odpowiada za opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;

3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności, Zarząd podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.

6. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w ust. 1.

§ 4

Rada Nadzorcza

1. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.

2. W ramach nadzoru nad działalnością Banku Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o: informacje uzyskane od Komórki ds. zgodności, Zarządu Banku, Komitetu Audytu, raportów z audytu wewnętrznego realizowanego przez SSOZ BPS, ustaleń wynikających z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje (np. KNF, UOKIK) oraz istotne z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oceny i opinie dokonywane przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.

3. Rada Nadzorcza Banku dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz komórki do spraw zgodności.

4. W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza Banku:

1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd Banku, dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;

2) zatwierdza Politykę zgodności Banku;

3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.

§ 5

Komitet Audytu

Do podstawowych zadań Komitetu Audytu w systemie kontroli wewnętrznej należą:

1) monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej;

2) opiniowanie systemu kontroli wewnętrznej na potrzeby dokonywania przez Radę Nadzorczą corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej na podstawie:

a) informacji na temat nieprawidłowości krytycznych i znaczących zidentyfikowanych w ramach niezależnego monitorowania oraz informacji na temat statusu realizacji środków naprawczych i dyscyplinujących w tym zakresie,

b) raportów dotyczących wyników identyfikacji, oceny, kontroli i modyfikacji wielkości i profilu ryzyka braku zgodności,

III. ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 6

Struktura systemu kontroli wewnętrznej

1. Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach zarządzania).

2. Na pierwszą linię obrony (pierwszy poziom zarządzania) składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.

3. Na drugą linię obrony składa się:

1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie, Zespół analityków kredytowych, Zespół monitoringu ekspozycji kredytowych, Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz, Stanowisko Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, Inspektor Ochrony Danych, Koordynator Programu Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowania Terroryzmu.

- 2) stanowisko kontroli wewnętrznej i ryzyka braku zgodności.
4. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez SSOZ BPS.
5. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.
6. Pierwsza linia obrony odpowiedzialna jest m.in. za projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
7. Druga linia obrony odpowiedzialna jest w szczególności za:
 - 1) monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych,
 - 2) przeprowadzanie pionowych testów przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
 - 3) ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
 - 4) matrycę funkcji kontroli,
 - 5) prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
 - 6) raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.
8. Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

IV. FUNKCJA KONTROLI

§ 7

Funkcja kontroli

1. Na funkcję kontroli składają się:
 - 1) mechanizmy kontrolne;
 - 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych;
 - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
2. Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne co najmniej procesom istotnym.
3. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności przez:
 - 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej;
 - 2) opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów, o których mowa w § 1, z procesami w działalności Banku, które przez Bank zostały uznane za istotne, oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

V. ZAKRES ZADAŃ, NIEZALEŻNOŚĆ KOMÓRKI DO SPRAW ZGODNOŚCI

§ 8

Zadania komórki ds. zgodności

Szczegółowe zadania komórki ds. zgodności obejmują:

- 1) opracowanie projektów regulacji wewnętrznych określających: cel, zakres i szczegółowe zasady działania oraz strukturę organizacyjną komórki, a także pisemne procedury, metodyki oraz dokumentowanie działań,
- 2) opracowanie projektów regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku,
- 3) dbałość o właściwe powiązanie zarządzania ryzykiem braku zgodności ze strategią Banku, w tym poprzez dokonywanie przeglądów zarządczych regulacji dotyczących działania komórki ds. zgodności oraz w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- 4) koordynowanie działań innych komórek i jednostek organizacyjnych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- 5) koordynowanie procesu informowania o zmianach w przepisach prawa, regulacjach wewnętrznych i standardach rynkowych,
- 6) identyfikowanie ryzyka braku zgodności, w szczególności poprzez:
 - analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych banku, standardów rynkowych,
 - analizę nowych produktów i usług wprowadzanych do oferty banku pod kątem zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi,
 - przeprowadzanie w stosownych przypadkach wewnętrznych postępowań wyjaśniających;
- 7) ocenę ryzyka braku zgodności poprzez pomiar lub szacowanie,
- 8) kontrolę ryzyka braku zgodności,
- 9) monitorowanie poziomu ryzyka braku zgodności po zastosowaniu mechanizmów kontrolnych, w szczególności poprzez wykorzystanie wyników oceny ryzyka braku zgodności oraz przeprowadzanie testów zgodności,
- 10) okresowe raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu, Rady Nadzorczej, Komitetu Audytu,
- 11) doradzanie Zarządowi i komórkom organizacyjnym w zakresie zgodności, bez naruszenia zasady unikania konfliktu interesów,
- 12) współpraca z komórkami wewnętrznymi Banku w zakresie oceny i monitorowania ryzyka braku zgodności,
- 13) przyjmowanie zgłoszeń naruszenia prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych i zapewniania ochrony danych osób dokonujących zgłoszeń, jak również osób, którym zarzuca się dokonanie naruszenia,
- 14) dokonywanie przeglądu wdrożenia polityki wynagrodzeń dokonywanemu nie rzadziej niż raz w roku. Raport z przeglądu przedstawiany jest Radzie Nadzorczej.

§ 9

Zapewnienie niezależności działań komórki ds. zgodności

W Banku funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność komórki ds. zgodności, w tym:

1. Zarząd i Rada Nadzorcza zatwierdzają regulamin funkcjonowania komórki ds. zgodności.

2. Osoba kierująca komórką ds. zgodności ma zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej.
3. Osoba kierująca komórką ds. zgodności lub osoba ją zastępująca uczestniczy w posiedzeniach Zarządu.
4. Kierujący komórką ds. zgodności uczestniczy w posiedzeniach Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu, w przypadku gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, w tym zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym lub zarządzaniem ryzykiem.
5. Powoływanie i odwoływanie osoby kierującej komórką ds. zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej.
6. Odwołanie osoby kierującej komórką ds. zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej po uprzednim wysłuchaniu przez Radę Nadzorczą.

VI. OCENA ADEKWATNOŚCI I SKUTECZNOŚCI SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 10

1. Rada Nadzorcza dokonuje corocznie niezależnej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, Komórki ds. zgodności na podstawie:

- 1) opinii Komitetu Audytu;
- 2) informacji sporządzonych przez Zarząd;
- 3) okresowych raportów Komórki ds. zgodności;
- 4) istotnych, z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, informacji uzyskanych od podmiotów zewnętrznych;
- 5) ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta;
- 6) ustaleń wynikających z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje (np.: KNF, UOKIK);
- 7) istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, ocen i opinii dokonywanych przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.

2. Rada Nadzorcza informuje jednostkę zarządzającą systemem ochrony o wynikach oceny, o której mowa w ust. 1.

SCHEMAT STRUKTURY SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W NAŁĘCZOWIE

Poziom III	AUDYT WEWNĘTRZNY Ocena zaprojektowania, adekwatności, skuteczności oraz efektywności mechanizmów kontrolnych oraz systemu zarządzania ryzykiem: zapewnienie oparte o ryzyko, działalność zapewniająca oraz doradztwo	SSOZ BPS	Rada Nadzorcza SSOZ BPS
Poziom II	FUNKCJE NADZORCZE Stanowisko ds. zgodności oraz inne komórki dedykowane do zarządzania ryzykiem Ustanowienie ram kontrolnych, ocena działalności I linii obrony + testowanie pionowe kluczowych mechanizmów kontroli (matryca funkcji kontroli)	Bank Spółdzielczy w Nałęczowie	Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Nałęczowie
Poziom I	OPERACJE BIZNESOWE FUNKCJE OPERACYJNE Wdrożenie zasad kontroli: właścicielstwo procesów, procedury operacyjne i adekwatne do ryzyka zaprojektowanie mechanizmów kontrolnych		